

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dub. VI. Quænam species concurrat ad ultimum, & perfectiorem gradum
contemplationis Theologiæ myst.?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Relp. distinguo majorem; si intellectus nihil cognoscat de Deo quoad quid, & quoad an est. Cōced. solum quoad quid est. neg. Unde etiam distin. consequens, non potest non aliquid intelligere saltem quoad an est, conc. quoad quid est, neg. Iaque intellectus dum intendit cognoscere Deum quoad quid est, ab eo remouet omnem positionem, & denique remanet suspensus in cognoscendo quid Deus sit; sed non definit cognoscere per fidem, aut per aliquam aliam lucem, quid est; imo jam experientia doctus perfectius cognoscit, quia est infini. excedens omnia, quia est incomprehensibilis, & quia incognoscibilis, ut in se est pro hoc statu: unde volumus ferri in Deum sic ignotum quoad quid est, & notissimum quoad an est, & magis excutatur amore videndi, & cognoscendi Deum.

Obiect. 2. Obijciat secundo, contra id, quod diximus de tertio modo. Si intellectus cognosceret illum caliginem, sicut cognoscit tenebras ad modum rei positivæ, deciperetur; sed non debet admitti deceptio in intellectu contemplatione ex lumine fidei, ergo, &c.

Solutio. Relp. disting. majorem, si ita judicaret conced. si solum apprehenderet, neg. in simplici enim apprehensione non datur deceptio, imo corrigitur per iudicium fidei, caliginem illum non esse sicut apprehensum, apprehenditur autem sic, quia nō possumus cognoscere non entia, nisi ad modum entis. Fides autem non potest tollere ab intellectu quod est de ejus essentia, nec facere quod non ens ut est in se sit objectum illius, illustrat tamen illum, ne decipiatur in iudicando ea, quæ ad fidem pertinent.

Obiect. 3. Obijciat tertio contra id, quod diximus de quarto modo, scilicet, quod ad conceptum illum positivum, in quem solet terminari contemplatio negativa, sufficiant species naturales. Quia ex Dionysio Carthusiano in comment. ad Areopagitam de myst. theol. ad istam contemplationem intenduntur species, quæ per se primò DEUM res præsentant immediatè, & respondetur quæstionem esse infra resolvendam, in Dionysius Carthusianus, & alii ex antiquioribus mysticis, cognoverint aliam perfectiorem contemplationem mysticæ Theologiæ, quam illam in caligine, nec ne? Quid etiam dicendum sit de speciebus servientibus superemæ contemplationi, discutietur duabus mox sequentibus quæstionibus. Interim non videtur inconueniens admittere, quod etiam in ista contemplatione in caligine ad formandum illum conceptum positivum possint à Deo infundi tales species ipsam immediatè repræsentantes clarè quoad an est, & aliquo modo saltem conf. se quoad quid est. Sed quod illas sic de facto semper infundat, non mihi probatur, cum ad illum conceptum videantur sufficere species naturales modo dicto, salvo tamen meliori iudicio.

D V B I V M VI.

Quanam species concurrat ad ultimum, & perfectiorem gradum contemplationis Theologiæ mysticæ infusæ?

A B hac quæstione facile se expediunt, qui istum gradum Theologiæ mysticæ in sola voluntate constituunt, sive præcedat actus intellectus contemplationis in caligine, sive non: tunc enim sola notitia experientialis voluntatis gustantis Deum in unione fructiva constituit istum gradum, ad quam notitiam nulla requiritur species: vel si præ-

Thom. à Jesu Oper. Tom. 11.

supponat contemplationem in caligine, non alia requiritur, quæ immediatè repræsentet Deum, sed quæ primariò creaturam, ut diximus quæstione præced. Verum quia istam opinionem non sequuntur Recentiores propter rationes suo loco addendas, ideo ex suppositione, quod iste ultimus gradus Theologiæ mysticæ consistat principaliter in actu intellectus, & iste sit adeo perfectus & clarus, ut communiter dicatur visio DEI, & ita sit immediata cognitio DEI, ut non admittat medium creatum cognitum ut quod, sed ad summum speciem seu medium quo: ut ex S. Dionysii doctrina patet, restat inquirere, quænam sit ista species, aut quomodo exerceatur prædicta contemplatio?

Conclusio. probabilis valde est sententia, quæ asserit, ad hanc contemplationem concurrere speciem creatam, quæ DEUM objectivè & immediatè quoad an est, & saltem secundariò aliquo modo quoad quid est, confusè tamen, universaliter, & imperfectè, repræsentat. Hanc ex nostris sequitur P. Thomas à JESU de contempl. lib. 5. cap. 14. cum nonnullis, quos citat, ut probabiliorem etiam admittit P. Philippus à SS. Trinitate in summa myst. theol. 3. part. tract. 1. disp. 2. art. 1. & saltem quod ut possit talis species, à fortiori debet admitti, qui possibilem dicunt speciem creatam, quæ DEUM quidditative repræsentet, prout est in scripto, ut cum Aureolo, & Scotto tenet Suárez in 1. part. lib. 2. c. 13. Valenti. to. 1. disp. 1. q. 12. p. 2. Val. 1. p. disp. 38 c. 2. & alii, quos citat, & impugnant non. Salmantic. tom. 1. tract. 2. disp. 2. dub. 4.

Probatum primò, quia ista contemplatio est adeo sublimis, clara & perfecta, ut omnes alias ex a visionem beatificam excedat, unde à Mysticis solet appellari visio, & unio immediata intellectus cum DEO, contactus intellectus cum essentia divina, quæ omnia petunt, ut nullo objecto mediante fiat, ac proinde quod fiat per speciem propriam DEI, ipsamque immediatè repræsentantem autem modo dicto.

Probatum secundo, quia nulla apparet impossibilitas hujus species, ut patebit ex solutione argumentorum. Et omnes rationes, quæ afferuntur à Thomistis ad probandam impossibilitatem species solum militanti contra speciem repræsentativam DEI clarè, perfectè, quidditative, & intuitivè, non tamen contra istam, quæ imperfectè, & confusè modo quidditative DEI repræsentet quoad prædicata generè alia.

Probatum tertio, quia sicut non repugnat per speciem creaturam cognoscere Deum abstractivè, & quoad an est, ita non repugnat species propria DEI, quæ ipsam abstractivè, & quoad an est repræsentet: sed ista repræsentatio petit, quod aliquo modo confusè & generaliter repræsentetur quoad quid est: ergo non potest repugnare species, quam admittimus in conclusione, quæ scilicet sit propria DEI, & Deum repræsentet quoad an est, & aliquo modo confusè quoad quid est. Cōsequenter, quia non est differentia harum species. Major etiam liquet, non enim apparet repugnantia. Minor probatur, quia nō potest dari cognitio quoad an est, quæ simul non sit aliquo modo, & saltem confusè quoad quid est, ut diximus ex D. Th. & Aristot. dub. 2. in obiect. ergo species talis cognitionis utroque modo debet repræsentare objectum. Confirmatur, quia juxta Salmantic. loc. cit. n. 127. in deo non repugnat species Deum repræsentans abstractivè tantum, quia talis intelligibili a est imperfecta, & non potest convenire essentia divine:

Sc 2

sed

Objectiones. sed etiam intelligibilitas hujus speciei est imperfecta, non enim est perfectè intuitiva, nec quidditativa, nec clariter, &c.

Objectiones primò: species representativa Dei immediate & objectivè, non potest non concurrere ad cognitionem immediatam quidditativam, & intuitivam, sed hæc non datur extra visionem beatam: ergo, &c. *Secundo:* essentia DEI est ipsamet intelligibilitas sui: ergo non potest reddi intelligibilis per aliquam speciem. *Tertiò:* ista species in esse representativo nec convenit cum Deo analogicè tantum, alioquin per quolibet effectus creatos posset Deus sic cognosci: nec univocè, & genericè, quia Deus non est sub genere cum aliqua creatura, nec etià univocè, & sub ratione atomi, quia sic esset perfectè, & quidditivè representativa DEI. *Quartò:* quia quocumque modo representet Deum, debet esse ejusdem immaterialitatis cum Deo, siquidem naturaliter & primario eum representat, ac proinde etiam in quarto gradu immaterialitatis essendi suum esse per modum actus purissimi, quod soli Deo convenit: ergo, &c. *Quintò:* quia DEUS quocumque modo sumatur, est ens incircumscriptum continens in se quiddid potest intelligi: omnis autem species creata est limitata & determinata; ergo nullo modo potest DEUM representare.

Respond.

Ad primam respond. ex Dionysio Carthus. in comment. ad Arcopagitam qu. 3. representationem hujus speciei, & cognitionem, quæ sequitur ex ea, posse appellari quidditativam lato modo, & improprie per hoc solum, quod aliquo modo sit cognitio quidditativa; nam ad cognitionem propriè quidditativam requiritur, quod cognoscatur objectum quoad omnes rationes, etiam atomas. Et licet sit abstractiva simpliciter, posse tamen aliquo modo etiam & improprie dici intuitivam, quatenus DEUS per eam objectivè & immediate cognoscitur, quoad essentialia, & propria sua, quamvis non clarè & distinctè, prout est in seipso, quod requiritur ad perfectè intuitivam.

Ad secundam distinguo antecedens; est ipsamet intelligibilitas sui perfectè & denudata ab imperfectionibus, concedo. involvès necessario imperfectionem, nego. Unde neganda consequentia quia species ista, quæ solum reddit Deum nobis intelligibilem pro hoc statu quoad an est, & confusè solum quoad quid est imperfectionem involvit; quæ non potest competere essentiali divinæ secundum se.

Ad tertiam respond. hanc speciem quo ad munus representandi Deum, & perfectiones ejus, quoad an est clarè, & quasi evidenter, non est necesse habere ullam ex prædictis convenientiis in esse representativo, quia sic solus certificatur de perfectionibus illis, & non illas representat, solum tanquam species creata debet habere convenientiam analogam creaturæ cum Deo. Quæ quidem claritas tanta est, ut dissent S. M. N. TERESIA se cognoscere in hac contemplatione adeo evidenter mysterium Trinitatis, ut posset disputare cum omnibus hæreticis, & convincere eos. Quoad munus autem representandi confusè DEUM quoad prædicata communia, puta, entis, substantiæ spiritualis, & intellectivæ, cum addito infinitè & incomprehensibiliter, quomodo sunt prædicata propria DEI, sed semper sub confusione & obfuscitate respectu infinitatis, & incomprehensibilitatis, si primario ista representat, haberet quidem identitatem cum DEO in esse representativo confusè, non per se à longe vilius moveri, & non expressè cognitus ut Petrus, nec ut homo est

idem cum seipso in ratione, qua cognoscitur, scilicet, substantiæ, corporis, viventis & animalis. Sed si ista species solum secundario DEUM sic representet, sufficit habere cum DEO convenientiam analogam, & confusam, perfectiorem tamen & expressiorem, quam alia creaturæ, utpote, ad hoc munus producta à DEO, nec aliud objectum representans.

Ad quartam distinguo maj. ejusdem immaterialitatis cum DEO, ut præcise representatur in specie, transeat ut est in se, nego; in specie autem non representatur expressè ut actus purus, quæ est immaterialitas propria DEI, sed secundum gradus communiores, in quibus aliquo modo convenit cum creaturis, & aliquo modo convenit illis in gradu immaterialitatis, puta, habendi esse omnino separatum à materia, sicut rei spirituales, abstrahendo ab hoc, an etiam sit separatum ab omni potentialitate. Dixi transeat maj. quia illa convenientia in immaterialitate solum petitur in speciebus, quæ primario ordinantur ad representandum objectum, hoc autem munus potest esse secundarium in hac specie.

Ad quintam distinguo maj. est aliquid incircumscriptum in se à parte rei. Concedo, ut præcise representatur in specie, nego. representatur enim confusè quoad prædicata propria DEI, saltem in modo habendi illa infinitè, incircumscriptè & tanquam actus purissimus. Unde non est necesse, quod illa perfectio essendi incircumscriptè conveniat speciei.

D V B I U M VII.

Verum probabilis sit opinio, quæ asserit essentiam divinam loco speciei impressæ uniti intellectui creato in ista suprema contemplatione Theologia mystica?

TANquam probabiliorē sequitur hanc opinionem P. Philippus à SS. Trinitate in summa myst. Theol. 3. part. Tr. 1. disc. 2. art. 1. prope finem, & alius in locis, ubi dicit esse aliorum etiam Augustinorum. Quibus possumus addere P. N. Petrum à JESU MARIA in Apocal. Tom. 1. cap. 4. sect. 4. num. 1. ubi hoc expressè docet, & pluribus testimoniis sacre Scripturæ, & Patrum, per 10 annos lectionem, & sequillam confirmat. Ex quo non sequitur, quod anima videat DEUM clarè & intuitivè prout est in se, ut constabit ex rationibus adducendis ex quibus, & ex solutione argumentorum non mihi videtur opinio improbabilis, & saltem de possibili non video repugnantiam adeo claram, quæ convincat, non posse essentiam divinam sic uniti per modum speciei intellectui creato ad contemplationem, & cognitionem aliquam perfectissimam infra visionem claram.

Probatur ergo primo, quia non est improbabile, quod defendit schola Scoti, posse essentiam divinam ita uniti cum intellectu in ratione speciei, ut non uniantur personæ, nec videantur ex vilius visionis; ergo saltem cum hac probabilitate, & à fortiori poterit essentia uniti imperfectè, ut non videatur clarè, & intuitivè sicut in patria. Probatur consequenter, quia ratio, quæ impugnatur ista sententia Scoti, fundatur in perfectione visionis claræ, intuitivæ, & quidditativæ, cum quæ non compatitur videre essentiam,

Objecti-
nes.

Soluti-